

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Moltke in pariško društvo zagovarjateljev miru.

Nedavno je nemški feldmaršal grof Moltke pisal pismo nekemu Rusu v Nizzi in v tem pismu zagovarjal vojno kot vse oživljajočo. V društvu pariških zagovarjateljev miru pa je zdaj oglasil se slavni profesor narodnega prava Ad. Frank in pobijal Moltkejeve misli. Ad. Frank je govoril mej drugim tudi to:

„Vidi se, da nadvladuje mir, ne samo v Franciji nego v celaj Evropi kot princip, načelo, ki se bode uporabljalo pri vseh zdanjih in prihodnjih zapletkah. Grkom želimo najboljše, oni zaslužijo bolj raztegneno osvojenost nego se jim je pridelo 1827. l. Mi tudi odobravamo določbe berlinske pogodbe, katera jim daje na inicijativo naših zastopnikov tako ugodnih pogojev. Ali zarad tega nismo mi nič bolj zavezani nego je vsa druga Evropa. Grešili bi zoper Evropo in narodno pravo, ako bi pričeli kako vojno pustolovstvo. Naša kri je samo Francijna, domovina izključno ima pravico od nas jo zahtevati in Francija stori modro, da dobro pazi na to, na kak način jo je „nesrečnega leta“ pustil ves svet na cedilu. — Zarad simpatij, katere smo dolžni Grkom, pa ne smemo pozabiti krvi, ki teče v južnej Ameriki in južnej Afriki. Kar se tiče Boercev, mislimo, da ne delamo zoper čut prijateljstva, ki nas veže z Anglijo, ako jej povemo, da ne bode svoje veljave in svojega orožja onečastila. Če na miru pusti vrle Transvaalčane. Saj ti ne zahtevajo nič drugega nego to, da se smejo sami vladati in svojo neodvisnost ljubijo bolj nego svoje življenje. Kje je uzrok, da bi se jih vrglo pod

tuje gospodarstvo? Prišel bo čas in morebiti je uže tu, ko ne bo pred javno vestjo za civilizovano državo grškega zločinca, ne hujše neizbrisljive sramote, nego je žaljenje in podjarmljenje olikanih narodov.

„Govorečemu te besede, zdi se mi, da vidim velikega feldmaršala nemške države, grofa Moltkeja osobno predme stopiti. Zdi se mi, da na njegovih ustnih razločujem zaničljiv posmeh, čujem besede, katere je nedavno pisal Bluntschliju: „Večni mir je sanja in niti lepa sanja. Vojna je element od Boga vpostavljenega svetovnega reda. V njej se razvijajo najblažje človeške kreposti: hrabrost, zvestost in požrtvovalnost. Vojak žrtvuje svoje življenje. Ako ne bi bilo vojne, pohujšal bi se svet in izgubil se v materijalizmu.“

„Tedad v vojni, zagotavlja nam g. Moltke, razvijajo se najblažje kreposti, sicer bi se svet izgubil v materijalizmu. Ne zanikam krepostij, ki se pri izvoljenih dušah pod orožjem razvijajo, a nij je jedne take kreposti, ki bi se ne nahajala tudi pri delu ob času miru, ako častno in dostojno trpimo življenja težave! Glas dolžnosti se ne čuje samo pod zastavo, ampak v vseh družbenih pogojih in situacijah. Gorje onemu, ki tega glasú ne čuje! Vsak človek, bodi si tega ali onega stanú, visocega ali nizkega, vsi dokazujejo v življenji hrabrost, vsi morajo žrtvovati. Dokler dolgo bodo take države, ki imajo vojsko za kako obrt, dotlé bodo imeli tudi najmiroljubnejši narodi vojevite kreposti. Braniti se bodo morali in samo odbijalne vojske, ki se vrše v imenu svobode in prava, morejo proizvesti velikih državljanov. Vse druge vojske rodé samo tlačitelje in tlačiteljsko orodje!

Ob umoru ruskega carja.

Nedeljo popoldne se je položilo truplo ranjcega carja v rako. Obredna slovesnost se je pričela ob polujednajsturi dopoldne. V cerkvi se je zbralo nad 2000 osob. Najprej je prišlo duhovenstvo ter se vstopilo na levo stran krste stoječe na sredi cerkve. Za njim so se vrstili različni dostojanstveniki, deputacije in dvorjanstvo. Cesar in bratje mu so se vstopili na desnej strani krste, poleg njega je stala carinja, potem pa vojvodinja Edinburgska, vélike kneginje in carjevi strijci. Pred soboj sta imela car in carinja svoje otroke. Kasneje so prišli tuji knezi: nemški kronprinc, princ Wales, danski princ, avstrijski nadvojvoda Ludvik itd. Cerkevni obredi so dolgo trajali; po zadnjih molitvah so dali carju carski plašč, katerega je tresoč se in sè solzami v obeh vzel in ga pregrnil čez truplo svojega očeta. Zadnjikrat so poljubili še ranjcega carja, potem pa so krsto pokrili in zaprli. Po cerkvi nastane popolnem tiho, čulo se je samo ihtenje carske rodbine. Car in vélike knezi so nesli krsto v rako, za njimi pa so šli carinja z otroci, vélike kneginje in tuji principi. Ko so dospeli do rake, molila se je še jedna molitev, potem pa se je truplo Aleksandra II. položilo v rako, ki se zatem zaklene, isto tako tudi cerkev, ko so se vsi vrnili domov.

Poroča se, da se bode kronanje carja Aleksandra III. vršilo septembra meseca.

Ruski narod slavi ranjcega carja kot mučenika ter je bolj in bolj razburjen ne samo na ujete zločince, nego tudi na študente, ki so zdaj posebno previdni. Zato se je večkrat dogodilo, da so študentje sumnjive svoje tovariše izdali, samo da bi se krivnja ne zvrta-

Listek.

Zvesta ljubezen.

(Historična povest koncem 14. stoletja; iz ruščine po Bestuževem preložil Fr. Gabršek.)

(Dalje. *)

VIII.

Nad Novgorod se je vsula nevihta. Andrej Alberdov, poveljnik Vasilijeve čet, napade Dvinsko okolico, podjarmi si stanovance ter zapelje Novgorodskega bojarja Ivana, poveljnika onej okolici, da izda domovino svojo.

Novgorodčani, to čuvši, bili so v zadregi, in mestni očetje vprašajo v zbornici: „Kaj nam je storiti?“ „Pošljimo mirovne uvete v Moskvo ter pripravimo se na boj!“ odgovori narod.

Posadnik Bogdan otide v Moskvo, a vrne se brez tolažbe, kajti Vasilij ga še slušati nij račil. —

*) Glej št. 69 „Slovenskega Naroda“.

„Jeza božja naj zadene krivičnika“ zavikno Novgorodčani, podajo si bratsko roko, sprejmo blagoslov nadškofov ter prisego, ali zmagati ali umreti. Najplemeniteji meščanje otido v pet Novgorodskih okolic, da navduše okoličane za sveti boj ter jih spravijo v orožje. Simeon nameni se iti v Derevsko okolico, katera je bila najbližja meji Moskovske. Podal se je torej v največjo nevarnost.

Hoté se posloviti od žene in otrok, vstopi Simeon ves v orožji. „Zdravstvujte!“ reče, „jaz se grem bojevat za domovino; kar mi je usojeno, to se bode zgodilo! Kadar me Bog zdravega domov pripelje, potem, Olga, hočemo obhajati tvojo poroko z Mihajlom Volotejem, zvestim služabnikom domovine. On nij le mlad in lep, no, tudi bogat — zelo bogat! Moje srce si je uže pridobil in upam, da se mu tudi tvoje kmalu udá. Pripravi se torej k ženitnini!“

Simeon je pri zadnjih besedah v stran

gledal, kakor ne bi mogel prenesti Olgine bolesti. Olgi stemni se pred očmi, ne vidi, ko duhovnik blagoslovi očeta z blagoslovljeno vodo, ko se pri slovesu, po ruskem običaji, za nekaj minut vsi tiho v krog vsedejo, — ne sliši, ko jo otec blagoslovi. Revica, kaka osoda te čaka?

IX.

„Pozdravljam te, ljubi škrljanček, znanitelj pomladi! Prijazno in veselo prepevaš svoje pesnice po livadah, oproščenih zimske odeje! Potnik čez zrakove! Ti ne razumeš, kaka britkost obdaje sužnika za železnim omrežjem, ko ugleda tebe, prosta tica; — kako se muči, ko mora za črnim zidovjem gledati bujno življenje prirodno, ko mu je smrti pričakovati! Vzleti čez gore in doline, pomladanski posel! v mojo preljub domovino ter mi oznani, ljubi li še Olga mene, zvestega, ki na smrtnem pragu le na njo in na domovino mislim?“ — Tako je tožil Roman, sloneč na omreženem oknu svoje uječe; a pogledi so mu plavali z

čala na vse študente. Tako poroča „Presse“ iz Peterburga.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 29. marca.

Državni zbor je včeraj pričel specialno debato o gruntnem davku. O prvem členu tega zakona, ki določuje glavno svoto zemljiškega davka za prvih 15 let s 37 in pol milijonov goldinarjev, se je pričela živahna debata, ki je trajala skozi vso sejo. Nekateri govorniki so želeli da se glavna svota zveksa, drugi so predlagali, naj se za 1 do 2 milijona zniža. Vladni zastopnik Mayr je zagovarjal od vlade določeno glavno svoto zemljiškega davka, ter je bil potem ta člen tudi nespremenjen sprejet.

Zadnje glasovanje v državnem zboru o zemljiškem davku, pri katerem priliki so za zakon glasovali tudi nemško češki poslanci, na čelu jim liberalni veliki kofta dr. Herbst, je silno dregnilo v šator nemško-judovskih „ustavovercev“. Kako se „N. Fr. Pr.“ jezi nad nemško češkimi poslanci, to smo omenjali že včeraj. Še huje besni pa dunajska „Vorstadt-Ztg.“ Ta list piše: „Uže leta in leta dolgo se dela ob solidarnosti Nemcev in ta solidarnost se je proglasila za posrečeno, slavno delo; uže več mesecev se je iz reforme zemljiškega davka kovalo najostrejšo orožje zoper vlado in to orožje se je ljudstvu opisavalo kot smrtonosno: a zdaj, ko je bilo treba udariti, zdaj nemško češki junaki vtaknejo orožje v nožnico ter se lotijo mirovnega dela, katero bodo planinskim kmetom denar jemalo iz žepov. Složnost Nemcev se skriva celó pred toliko zasmejavano solidarnostjo desnice, kajti ta vsaj večinoma složno glasuje in provincijalizem je dobil v nemškem šatoru tak trijumf, za katerega bi Nemce mogli zavidati celó federalisti. Nežna skrb za svoj mandat in prijatelje v velikem posestvu, klika in malomestna politika: ti motivi so vodili nemško češke poslance. Z oportunskega stališča se ve, da se ne more zoper to nič reči, a gospodje se ne bodo smeli čuditi, ako se bodo v čisto nemških deželah nemško češki in sorodni bolestni klici malo težko čuli. To so tako naravne posledice.“ „Extrablatt“ pravi: „Nemško češki poslanci so se svojim včerajšnjim glasovanjem prerezali pregrinjalo mej soboj in Nemci ostalih kronovin. Oni niso pokazali prav nič srca za najbolj občutne interese po zemljiškem zakonu hudo zadetih staroavstrijskih planinskih dežel. Zdaj se ne bodo smeli čuditi, ako bodo Nemci v teh deželah prepustili gospodom na Češkem samim, da si branijo svojo hegemonijo. Lahkega srca so prijeli priliko, da so si skupaj s Poljaki zagotovili materialen dobiček na škodo Nemcev planinskih dežel; s tem so izgubili pravico, zaslonbe iskati si za svoje politične in nacionalne interese pri prebivalstvu teh dežel in njih zastopnikih. Naj Čehom ona letna dva milijona, kolikor bodo menj plačevali zemljiškega davka, dobro tek-

neta, a prebivalci nemškega dela Češke naj se zdaj odvajajo na pomoč klicati, kajti slišalo se jih ne bode več tam, kjer se ve, — kako zdrava je njih sebičnost.“

Vnanje države.

Včeraj smo na tem mestu imeli uže priliko omenjati, na kak način se **Nemčija** vsiljuje Rusiji in kako se trudi, da bi razpor mej Rusi in Poljaki še bolj raznetila na svojo korist. Denes nam je opozarjati na nek nemški pamflet, ki je izšel v „Badische Landeszeitung“, kateri kar naravnost odkriva nemške namere. Rečenemu listu se piše iz Peterburga, da razpada prejšnja družba bivšega cesarjeviča. „Tajni svetovalec Giers je o svojem času trdil, da Rusija ne potrebuje več nemških uradnikov, — a zdaj je popolnem drugega mnenja; zdaj pravi: „Zmotili smo se; da bi le dosti Nemcev imeli v svojem upraviteljstvu namesto teh Poljakov, ki se z nihilizmom maščujejo nad nami“. Giers je takoj ponedeljek po napadu šel k carju ter mu odsvečeval njegovo nagnjenje k Francozom, kar je največja nevarnost za Rusijo in ker se mora Rusija nasloniti na sosede, da uniči z njih pomočjo nihilizem. Car ga je pazno poslušal in uvidel je, da mora hitro delati, sicer se merodajnim krogom v Berlinu dobra volja bolj in bolj pokvari. Na Poljake je novi car jako hud, ker je mej ujimi toliko nihilistov in zdaj se brezobzirno drži prijateljstva z Germani; v notranjem bode marsikaj predrugačil, vsled česar bode nemška vlada le še trdnjeje stala, ker se tudi v Avstriji dobro čuti, da se je treba na Nemčijo še bolj nasloniti. Po takem pa bodo neumna prizadevanja Čehov in Poljakov kmalu konec storila.“ — To je najnižja denuncijacija Slovanov, katero zmore samo „poštena“ nemška duša, in s tako denuncijacijo hočejo si Nemci na Ruskem gospodstvo utrditi in pridobiti, kjer ga še nimajo. Sicer pa navedeni dopis, ki je izšel baje iz visokih in uplivnih nemško-ruskih krogov, jasno določuje cilj nemške vlade in nje tendenco, katere se drži od nekaj: sčuvanje mej Rusi in Poljaki, da nemška vlada potem laglje v kalnem lovi. Nadejati pa se je kljub Giersu, da se ne povrne več pod zdanjim carjem Aleksandrom III. doba nemškega gospodstva na Ruskem.

Število evropskih kraljevin se je tedaj za jedno namnožilo. **Rumunska** je kraljevina postala in ta preobrat se je skrajno hitro izvršil, v enem dnevi sta brez debat sklenila zbornica in senat, da postane Rumunska kraljevina in zvečer 26. t. m. je bilo uže Bukarestsko mesto ozaljšano in rasviljeno novemu kralju na čast. Ta hipni čin je gotovo raznel nadil evropsko tako skrbno diplomatstvo; nij še dolgo tega, ko se je Avstrija ustavljala nameram Rumuncev ter se je baje še le potem vdala, ko je nemški cesar Vilhelm izrazil željo, da birad videl Hohenzollerja na kraljevem rumunskem prestolu.

Na banketu **francoskih** fabrikantov sukna v Parizu 27. t. m. je Gambetta opomi-

njal trgovce, da so 16. marca obljubili ustanoviti modro republiko. „Skrbimo tedaj, da uredimo svoje reči v notranjem in da bode Francija na vnanje spoštovana.“ Gambetta je dejal, da zaupa prihodnjim volitvam, naj se vrše tako ali drugače, da bodo demokratska izpale. Oportunska politika je politika republikanskih demokratov.

Iz **Berlina** se javlja 28. t. m. da je policija od tam izgnala 18 socialstov, ki so obdolženi veleizdaje, bili so štiri mesece uže zaprti, a vsled pritožbe na državno sodišče so bili iz uječe izpuščeni.

Dopisi.

Iz **Ljubljane** 27. marca. [Izv. dop.]

Često se nam Slovincem očita, da smo prenapetneži ali fanatiki, da zaničujemo nemškega nasprotnika in njegov jezik. A to nij resnica! Obče je namreč znano, da se mnogo mladeniče slovenske krvi po naših gimnazijah potujči, da sovražijo, kar nij nemškega ter se oklenejo na mater Tevtonijo. In ravno ti so največ krivi, da je naš rodni nasprotnik imel tako oblast in moč. Pa „vremena se bodo zjasnila“ in Slovenec bo gospod na svojej zemlji! Da se uže „vremena jasnijo“, pokazalo je zadnje ljudsko štenje v „belej“ Ljubljani. Torej taki matematiki so naši nasprotniki, da jim je 5422 več, kakor 18.313? Marsikateri bode zmajal z glavo misleč, ne, tako malovredni vendar niso! Temu tudi jaz pritrdim; a kar stvar sama ne zmore, pripomore „furor teutonicus“, kajti v petem zvezku ravno izhajajočega „atlasa“ od dr. R. Andreeja v Lipskem zaznamuje Ljubljano kot „nemško“. Poleg Ljubljane so nemški tudi sledeči kraji: Trst, Gorica, glasovite Rovte, Maribor in mnogo krajev na Koroškem in Štajerskem. To ti je temeljita učenost, ali ne?

Iz **Gorice** 24. marca. [Izv. dop.] Ostrmel sem, ko sem, menim 16. t. m., bral v „Osservatore Tr.“ telegram, da je občinsko svetovalstvo sežansko izvolilo za častnega občana zraven bivšega predsednika poslanske zbornice grofa Coroninija tudi barona Pretisa. Coroninija in Pretisa v eno mavho! Žrtev svoje pravicoljubnosti z neprijateljem našim najsvetejšim pravcem; — moža, kojega na rokah nosi cela dežela, ker ima v svojej ljubeznivej uljudnosti in dobroti vselej vsem odprto srce — ter je s svojim svetom, uplivom in dejanjem vselej na mestu, koder in kadar je treba, z osornim mrzlim aristokratom, proti kateremu je ne brez uzroka ves slovanski del avstrijskega Primorja, moža, koji je bil soglasno izvoljen za predsednika poslanske zbornice in avstrijske delegacije, z možem, proti kateremu vse žile napenja cela desnica v državnem zboru! — Brez zamere, gospoda sežanska, to je pravo narodno izdajstvo!

Pa še več! — Naj se pomisli, da je bil grof Boronini obče priljubljeni deželni glavar na Goriškem, da ga je ministerstvo, v katerem je sedel tudi baron Pretis, se sedeža pahnilo v veliko nevoljo celej deželi; naj se pomisli, da je levica poslanske zbornice Coroninija toliko časa šikanovala, dokler je bil moralno primoran odstopiti, pa da je Pretis tudi iskren pristaš iste levice!

Vprašam, kje je logika, kje je kaj političnega takta v postopanju inteligentnega občinskega zastopa? Kar je z eno -oko sezidal, podrl je z drugo; z denico je dal zaupnico, z levico zaušnico. — Da sem jaz Coronini, Bog me! smatram tako imenovanje za razžaljenje ter vrnem diplomu, od koder je prišla. Coronini, se ve da, je glede plemenitosti svojega duha, naj porečem, idealen človek; on

vrtečim se škrjancem daleč preko livad. Dan počasi mine in temna noč razprostre svoja krila nad ubogimi zemljani; kar se začuje pod oknom nekaj ropot.

„Spiš li, tovariš?“ vpraša zvunaj nek glas.

„Kdo kliče?“ odvrne Roman.

„Dober prijatelj!“ je bil odgovor; „neki dober mož, kateri je prišel, da te reši rabljeve smrti!“

„Zamán vsak trud!“ vzdihuje Roman.

„Predebelo je to omrežje!“

„Ipak je razstopi naša topilna voda kot mokro sol.“

Zvunaj začno omrežje piliti in skušajo Romana na takov način rešiti. Jedva preteče pol ure in uže more Roman uskočiti. Dva drzneža ga sprejmeta, razvezeta okovi na njegovih nogah ter se spustita z Romanom na vrvéh čez zid. Tam najdejo konje in v brzem diru imajo Moskvo kmalu za soboj. Roman še

nij vedel, komu ima rešitev zahvaliti, kajti neznanca mu nič ne odgovorita, temveč podita konje vedno dalje, dokler ne krenejo raz velike ceste in prijahajo v gozd, kjer spusté konje na travo, da se napasejo. Glasen žvižg preleti goščavo in takoj se prikaže Brhut s tremi tovariši. Njemu je šla hvala za Romanovo rešitev.

„Pozdravljen, rojak!“ reče glavar razbojnikov ter ponudi Romanu roko. „Osoda čudno obrača! Moji tovariši so bili namenjeni oropati samostan, v katerega te je Vasilij utaknil; mesto zlata pa najdejo tebe in to še o pravem času, kajti le še tri dni in tvojo glavo bili bi uže glodali tiči kot kako črešnjo. Tu nij bilo dolgo ugibati, — in mojim korenjakom se je posrečilo tebe osvoboditi. Zdaj si prost kot ščuka v vodi, torej veli kam nam je iti, ali v Novgorod k počitku ali v Orlec na boj?“

(Konec prih.)

ne stori tega in sodi milo, — a mislil si bo vendar svojo o političnej zrelosti sezanskih modrijanov — katerim so se vsedli na limanice tudi bovske politični brlezi.

Bovčani so imenovali Pretisa častnega občana, kakor poroča „Tribüne“, zaradi njegovih zaslug za šolstvo. — Kake pa so te odlične zasluge? Mari, da vriva na naše srednje šole svoje nemške „hofmeistre“ — ko se naši domači sinovi odpravljajo, če mogoče, celo od suplentur? Ali, da sega sè svojimi ponemčevalnimi namerami eelo uže v naše ljudske šole na kmetih, ter nagraduje v ta namen one učitelje — koji se najbolje sponašaje v podučevanju vse zveličevalne nemščine? Jaz sem mnogo popraševal po Pretisovih zaslugah za naše šolstvo — pa nijsem pozvedel o drugih, nego o germanizatoričnih. Za te zasluge se pa dežela lepo zahvaljuje, kakor se spodobno zahvaljuje bovškemu premodremu občinskemu svetovalstvu, kateremu stoji na čelu slovenski deželni poslanec, da s takim brezumnim ravnanjem podira — kar zidajo z velikim trudom naši državni poslanci na Dunaji.

S Krasa 24. marca. [Izv. dopis.] Nij mi mogoče vam popisati, kako me je pretreslo, ko sem čital v tržaškem listu „Adria“ dne 19. t. m. notico, da so Sezanci v svojej občinski seji jednoglasno izvolili barona Depretisa častnim občanom. Ugibal sem na vse strani, od kod da ima ta mož toliko zaslug za slovensko Sežano, da se mu je podelila ta čast? Ali prave nijsem mogel zadeti!

Spominal sem se, da je ta mož na svojem lanskem potovanju po Krasu nemščino gorko priporočal, da bi se v ljudske šole vpeljala. Morda bode to zasluga, da se mu je častno občanstvo podelilo! Pa tega nijsem mogel verjeti sam sebi, ker se mi je vedno trdilo, da so sezanski magnati čisto slovenski korenjaki, da še tam v Ljubljani nemate takih!

A vsem tistim, ki imajo priložnost Sežano dobro opazovati, je znano, da tam tudi italijanščina dobro napreduje in da se posebno mej bolj omikanim nežnim spolom veliko raje laški govori, kot slovenski. Mogoče, da se to Depretisu v zasluge šteje! Pa tudi tega ne morem verjeti, ker za to ima menda največji zasluge glavarjeva zakonska polovica, če ne nekoliko g. glavar sam. Da smo dobili kos nove poti proti Tomaju, tudi nij Depretisova zasluga, ker to je prouzročila predlanska slaba letina. Premišlujem in premišlujem, ali pametnega uzroka, da se je baron Depretis postavil na častni občinski stol v Sežani, ne morem dobiti. A prepričan sem, da v prvej vrsti Sezancanje sami ne vedo, čemu da so gospoda barona imenovali častnega Krašovčana. Take so naše razmere! Bog pomagaj!

Iz Trsta 26. marca. [Izv. dopis.] Naša Primorska je čudna dežela. Vlada nam, akoravno smo gotovo najzvestejši državljani, neče ustrezati. Ona nam Slovencem ne podaja ni najmanjše drobtinice z bogate mize, pri kateri imamo tudi svoj del, ravnopravnosti. Dr. Vošnjakov govor v budgetnem odseku, ki je bil iz srca vseh narodnih Primorcev govorjen, hoče neka partikulistična od agentov Depretisovih našuntana svojati, pregrniti s plahto, na katero se zapisuje ime tržaškega namestnika kot častnega občinarja po gorenjem Krasu, v Bovci in zdaj tudi v Tolminu. Da je to nezrela in protislovenska politika, nij treba še le naglašati. Žalostno pa je pač, da se na slovenske zemlji še taki ljudje dobodo, ki na limanice gredo.

„Soča“ je v svojem članku od petka dobro potipala nekaterim strankarjem obisti, da naj bi se povrnil k pravej politiki! Posebno se mora to Sezancem in Bovčanom priporočati.

V nedeljo 3. aprila bode v Komnu občni zbor „Edinosti“. Treba je opozoriti Kraševce na to, da izrečejo nezaupnico sezanskemu okrajnemu šolskemu svetu, ker se je dal premetiti, da se je vpeljala nemščina v kmečke šole po Krasu.

Dopolnilne volitve za mestni zbor in sicer za V. okraj v okolici kakor za IV. in II. razred v mestu so razpisane na 8. maja. Laška stranka je takoj oblekla oklep, ter uže pričela agitacijo.

Do časa bode tudi naša stranka na bojišču in akoravno ne bo imela židovskih srebrnikov bila bode vendar z odprtim oklepom pošteno in možato svoj boj. Zmagala bode tudi, če se le nekoliko pobrine.

Od Drave, dne 23. marca [Izv. dopis.] Včera, po pošti iz Ptuja pod nemškim naslovom v podobi manjšega časopisa list dobivši, začudil sem se in mislil, ali uže res izhaja v Ptuj list, ki se je uže toliko časa od različnih strank obetal? A še bolj se začudim, ko zagledam, potegnivši zavitek raz njegove vsebine, na veliko začudenje navzočih na glavnej strani, da je v Gradci izhajajoči pedagogičski list „Pädagogische-Zeitschrift.“ Bila je 1. št. uže 14. leto obstoječega zgoraj imenovanega lista. —

Listov obseg v prvem hipu le površno pregledam, a končno prilistam do str. 9., katera je bila obrnena. To vzbudi v meni večjo pozornost in zato jo pregledam natančneje in glej! istinito, čitati začnem glasno sledeče vrstice:

Zur bildung von lehrern und lehrerinen für volksschulen bestehen in Steiermark zwei lehrerbildungsanstalten, nämlich in Graz und Marburg, und eine lehrerinnenbildungsanstalt in Graz. Die unterrichtssprache ist an allen diesen anstalten die deutsche; doch wird an der Marburger lehrerbildungsanstalt das Slovenische in hinreichendem masse gelehrt und zwar nicht blos für geborene Slovenen, die überdies auch ihre praktische Ausbildung in der slov. sprache erhalten, sondern auch für Deutsche, die sich die kenntnis des Slovenischen aneignen wollen, um sich an utraquistischen schulen, sowie an jenen, an denen nur eine nachhilfe beim elementarunterricht erforderlich ist, verwenden lassen zu können. Ferner besteht an der Grazer lehrerinnenbildungsanstalt ein slovenischer sprachkurs, welcher den zweck hat, auch für die volksschulen im unterlande verwendbare lehrkräfte heranzubilden. —

Tedaj ta pedagogičski, takozvani „strokovnjaški“ list drzne se trditi in nesramno lagati, da se v Mariboru ne samo slovenski, nego tudi druge narodnosti gojenci, — kateri žele — na izobraževališči dovolj slovenščine nauče. Kakor se vidi, sestavitelj teh besed ne pozna v najmanjši meri razmer glede naučenja slovenščine na mariborskem učiteljišču.

Ali misli ta sestavitelj, da so morebiti $\frac{3}{4}$ učečih se Slovencev na mariborskem izobraževališči enakopravni z ostalo četrtino Nemcev, ali kaj naj bi pomenil izraz „in hinreichendem masse?“ Če hoče ta list tako nesramno o naših razmerah na tem učiteljišču, katero je naše, od nas vzdrževano itd., lagati, in pred svetom trditi, da so naša zahtevanja glede enakopravnosti v zádostnej meri uresničena, potem naj gre rajši rakom živžgat, pa

ne svojim naročnikom in tistim, katere še želi pridobiti, nesramno v svojem priloženem „povzu na naročbo“ trditi, da je „das einzige pädagogische fachblatt in Steiermark.“ Lep dokaz, kako naši kolegi na „Nemškem“ pedagogičske razmere na spodnjem Štajeru poznajo!

O naučenju slovenščine pri gojencih druge narodnosti pa nij vredno zatega časa gubiti, kajti vsak pametno misleč lahko ve, da se trd Nemec v par uricah na teden ne more toliko naučiti, da bi zamogel slovensko mladino po pedagogičskih nazorih in postavnih predpisih vspešno v materinščini podučevati. Enako tudi pri podučevanju slovenščine pri graških Nemkah.

Končno opozorujem vse kolege za blagor in omiko našega milega naroda čuteče in v narodnem smislu delujoče, da popuste take lažnjivosti v našem narodu objavlajočih listov in da naj rajše podpirajo naša narodna pedagogiška in druga javna glasila z vsemi močmi.

Domače stvari.

— (Nemškutarska volilna agitacija.) V dunajsko „W. all. Ztg.“, ki trikrat na dan razne laži trosi mej svet, je 22. t. m. znani ljubljanski dopisun, čegar resnicoljubje je čudno znano, vrgel spet debelo laž, češ, kranjski deželni predsednik g. Winkler je dejal, da pri letošnjih volitvah za ljubljanski mestni zbor vlada ne bode mogla narodnjakom pomagati, ker zdanjemu mestnemu zastopu popolnem zaupa. Ali včerajšnja „Laibacher Ztg.“ na čelu lista izjavlja, da je dopisnik one besede, katere polaga g. Winklerju na jezik, popolnem izmislil si.

— (Umri je) te dni g. Gašper Martinec, župnik v Vavtovasi.

— (Iz Ormoža) se nam piše 28. marca: V zadevi reklamacij proti vcenitvi gruntnega davka so od okrajnega odbora za zaupne može tega okraja imenovani gg. Henrik Šmidl pri Velikej nedelji, dr. Geršak v Ormoži, Makso Robič pri sv. Miklavžu, Franjo Škerlec pri sv. Tomaži, Josip Meško v Savcih in Franc Trop v Šardingu.

— (Duhovenski imenik) za zjedinjeno Tržaško-kopersko škofijo l. 1881 kaže duš 300.986, duhovnov v dušnem pastirstvu 223 v XV. dekanijah. Sem ter tje še služijo rojaki iz Kranjske; v začasnem ali stalnem pokoji pa jih 13 iz ondotne škofije biva v škofiji ljubljanskej. V bogoslovju jih imajo v vseh štirih letih samo 7; v IV. in II. tečaju letu le po 1.

Razne vesti.

* (Zgorela) sta v Žatci na Českem zadnjo soboto dva otroka v izbi, kamer so ju zaprli starši, ki so šli na delo. Na dvorišču svoj posel opravljajoč hlapec sliši, kako sta otroka, dečka stara 5 in 3 leta, v izbi kričala ter ob enem opazi notri tudi ogenj. Hipoma zleze skozi okno v izbo, a mogel je živega rešiti samo starejšega fantka, a tudi ta je umrl čez tri ure za opeklinami. Starši so vse preemalo previdni sè svojimi otroci.

* (O „eskamoterjih.“) Eskamoter ali rokohitrec Herman potuje zdaj po južnej Ameriki. Nedavno je svojo umetelnost razkazival tudi pri avstrijskem zastopniku v Buenos-Ayresu. Da bi se družba dobro zabavala, je gospodar povabil pet Patagonijcev, katere bode nekdo zdaj po Evropi kazal. Herman je Patagonijcem iz lasij vlekel razne stvari, iz nosu krožnike itd. Divjaki se za vse nijso nič zmedli in se nijso nič čudili. Druzega dne pa pove Herman, da mu je oni Patagonijec, kateremu je cigare „copral“ iz lasij, ukradel iz žepa — uro, a on nij za to nič vedel.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.